

הַלְבוֹת תַּשְׁעָה בָּאָב סִימָן תַּקנ"א

כד באר הגולה

^ג בִּרְמָתָא וּבִגְמָרְתָא יְבִמּוֹת מִגַּ וּכְפִירוֹשׁ תְּרַמְבִּין בְּסִפּוֹר תּוֹרוֹת הָאֲדָם וְכֵן הַעֲתִיק הַטּוֹר. ד' בִּרְמָתָא וּבִגְמָרְתָא תַּעֲנִית וּמְגִלָּה ה'. ה' רַמְבַּ"ם פֶּרֶק ג' דִּמְעָנִית ו' שֶׁם בְּגִמְרָא.

^(א) וְאָבִי הֵבֵן לּוֹבְשֵׁין בְּגָדֵי שִׁבְתָּ (מְנַהֲגִים), אָבֵל בָּלֹא הָכִי אָסוּר. אֶפְלוּ בַשֶּׁבֶת שֶׁל חֲזוֹן ^(ח) אֵין מַחְלִיפִין לְלִבְשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ, ^(ו) כִּי אִם ^(ז) הַתְּנַתְּ לְכַד (מורדכי הלכות תשעה באב והגהות אשרי פרק ד' רתענית ואגודה ורוקח). אָבֵל פּוֹרְשִׁין ^(ה) פְּרֻכַת שֶׁל שִׁבְתָּ, אִם לֹא שְׂאֲרַע תַּשְׁעָה בָּאָב בַּשֶּׁבֶת וְנִדְחָה, שְׂאֹז אֵין פּוֹרְשִׁין פְּרֻכַת שֶׁל שִׁבְתָּ. וּמִי שִׂישׁ לוֹ נִשְׁוֹאֵין בַּשֶּׁבֶת נַחֲמוּ, ^(ח) מִתֵּר לְלִבְשׁ ^(ו) ^(ז) בְּגָדֵי שִׁבְתָּ ^(י) בַּשֶּׁבֶת שֶׁל חֲזוֹן (מהר"ל): **ב.** * מֵרָאשׁ חֲדָשׁ עַד הַתַּעֲנִית ^(יא) * מִמַּעֲטִים בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן ^(יב) וּבִבְנִיָּן שֶׁל ^(י) שְׂמֻחָה, כְּגוֹן בֵּית חַתְנוּת לְבָנוּ * ^ה אוּ בְנֵין שֶׁל צִיּוֹר וְכִיּוֹר, וּבִנְטִיעָה שֶׁל שְׂמֻחָה, כְּגוֹן אֲבוּרְנָקֵי שֶׁל מַלְכִּים שְׁנוּטָעִים

באר היטב

^(ד) הַתְּנַתְּ. וּמִתֵּר אֶפְלוּ חָל תַּשְׁעָה בָּאָב בַּשֶּׁבֶת. לְבוֹשׁ. וְהַמַּחֲמִיר שֶׁלֹּא לְהַחֲלִיפוֹ מִנְהַג שְׂטוֹת הוּא, שְׂאִינוּ לְבוֹשׁ רַק מִפְּנֵי הַזֵּעָה, מִשֶּׁה מִשָּׁה מִגַּן אֲבָרֵהֶם. וְאֵלִיהוּ זֹשֵׁא קָתֵב דְּבִסְפֵּר תִּנְיָא וְיִשְׁלֵי כְּתָבוֹ דְּאָסוּר מִפְּנֵי שְׂהוּא דְכָר שֶׁל צִנְעָה, וְלִכֵּן אֵין לְמַחּוֹת בְּאִשְׁכָּנָדִים הַנוֹתְנִים אָסוּר: ^(ה) פְּרֻכָּה. וְהוּא הָדִין מִפּוֹת וּמִכְסָאוֹת מִתְּרִי"ל: ^(ו) בְּגָדֵי. אָבֵל בְּגָדִים חֲדָשִׁים אָסוּר, מ"כ. מִתְּרִי"ל עֲשֵׂה שְׂפִינְהִל"ץ לְבָנוּ וְלִבְשׁ קִט"א שֶׁל שִׁבְתָּ לְכַבּוֹד בְּנֵי הַתֵּתֵן: ^(ז) שְׂמֻחָה. קָאִי גַם אֲמַשָּׁא וּמִתֵּן כְּגוֹן צְרִיכָה חֶפֶה, אָבֵל שְׂאֵר מִשָּׁא וּמִתֵּן שְׂרֵי כְּדָרְכוֹ, בֵּית יוֹסֵף, ב"ח. וְכֵתֵב מִתְּרִי"ל, הַפְּרָסוּרִים לֹא יִשְׂאוּ כָּלִי כֶּסֶף לְפָרֶסֶר בְּעִיר, דְּשִׂמְחָה הִיא לְרוּאִים. וּבִמְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ אָסוּר כָּל מִשָּׁא וּמִתֵּן צְרִיךְ הַתֵּרָה, עֵין בִּיּוֹרָה דַּעַה סִימָן רִיד אָבֵל בְּמִקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְמַעַט כָּל מִשָּׁא וּמִתֵּן לֹא מִתְּנִי הַתֵּרָה כִּיּוֹן דִּישׁ פּוֹסְקִים דְּסִבִּירָא לְהוּי הָכִי, כְּכָר קִבְּלוּ אֲבוֹתֵיהֶם כְּדַעַת הַהוּא, וּבִסְמִין

פִּיס לְמַחְתָּה כו', סִלְקָא דַּעַתָּה כִּיּוֹן דְּלֹא שְׂכִיתָא וּמַעֲתָרָא נִתְקַן לֵה פִּיס עֲצֻמוֹ כו', אֵלִמָּא דָּאךְ הַמַּחְתָּה שְׁנוּתִין עֲלֵי הַקְטָרָה מַעֲתָרָא גַם כֵּן כְּמוֹ הַנוּתֵן הַקְטָרָה. אָבֵל לֹא רִאִיתִי נוֹהֲגִין כֵּן. וְפַה קֹהֵלֶת כִּרְאָד נוֹהֲגִין שְׂאָבִי הֵבֵן הוּא הַמְּנִיחַ אֶת הַחֲמִיּוֹק עַל רִגְלֵי הַסֶּנְדֵּק, וּמִנְהַג יִפֹּה הוּא. וְאָבִי אָבִי הֵבֵן וְאָבִי הִזְלִירָה גַם כֵּן נוֹהֲגִים לְהַקֵּל וְלִלְבֹּשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ הֵם וְנִשְׂיָהֶם, וּבִמְדָּמָה שְׁנוֹהֲגִין לְהַקֵּל גַם שְׂאֵר קְרוֹבִים אֲשֶׁר דָּרְסָם אִם הֵיָה כְּיָמִים אַחֲרֵים לְלִבְשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ הֵם לּוֹבְשִׁים גַם עִמָּה, וְצִרִיךְ עֵינֵין בְּנֹה, וְנִרְאֶה שְׂצַעֵר הוּא לְאָבִי הֵבֵן וְהִזְלִירָה כְּשֶׁאֵין מַתְּעָרְבִים בַּשִּׂמְחָה הַקְרוֹבִים הָאֵלֶּה בְּלִבִּישַׁת לְבָנִים, וְלִשְׂאֵר קְרוֹבִים יֵשׁ לְהַחֲמִיר. וְעֵין מִחְזִיק בְּרָכָה כֶּשֶׁם נֹרַע אָמַת שְׂבַעַל בְּרִית אָסוּר לְלִבְשׁ בְּגָדִים חֲדָשִׁים בְּשַׁבּוּעַ זוֹ, וְנִשְׂיָהֶם הַנוֹשְׂאוֹת אֶת הַחֲמִיּוֹק לְבִית הַכְּנֶסֶת וְהַמִּוִּשְׁטִיָּה אֶת הַחֲמִיּוֹק לְבִית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אֲנָשִׁים שְׂקוֹרִין (קְנוּטָר שְׂאִפ"ט) לִנְבִּישֵׁן גַם כֵּן בְּגָדֵי שִׁבְתָּ, כִּיּוֹן שְׂאֵין לָהֶם מַצּוֹה אַחֲרֵת בְּמַצּוֹת מִלֵּה רַק זוֹ לְכַד וְעֵין כְּפָרִי מְגִדִּים: **ו** הַתְּנַתְּ. עֵין בֶּאֱר הִיטֵב. וְעֵין כְּמִגַּן אֲבָרֵהֶם שְׂאֶפְלוּ הַשְּׁלִית שֶׁל שִׁבְתָּ אֵין מַחְלִיפִין, וְעֵין מִה שְׂבַח בְּסוֹדֵר עֲמִידֵי שְׂמִים כֶּשֶׁם אָבִיו הִנָּהוּ וּבַחֲשׂוֹבוֹת חֲדָשׁוֹת לְהַרְדִּב"ו סִימָן תִּרְע"ג, וּבִמְדִּינָתוֹ נִהְגוּ כְּשִׁלְתֵּן עֲרוֹךְ וְאֵין לַעֲשׂוֹת, וּמִנְעִלִים וּמִזְמָנוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ אִם אֵינֶם חֲדָשׁוֹת מִתֵּר, עֵין פֶּרֶי מְגִדִּים: **ז** בְּגָדֵי. עֵין בֶּאֱר הִיטֵב. וְעֵין כִּיד אֲפָרִים כֶּשֶׁם דְּגוּל מִרְכָּבָה בְּנֹה. וְעֵין בֶּזֶקן אֲהָרֹן סִימָן לֹח וּבְרִדְב"ו חֲדָשׁוֹת סִימָן תִּרְמָה לְכַסֵּל הַסֶּנְדֵּק שְׁנֵהֲגוּ בְּקָצֵת מִקוּמוֹת לִזְמַר אִיּוֹה קִנְיָה כְּפָתוּב בְּסוֹדֵרִים, וְכֵן כְּתֵב בְּרַפְּי יוֹסֵף וּמִחְזִיק בְּרָכָה, עֵין שֶׁם:

מישנה ברורה

בְּכָלֵל זֶה, וּמִכַּל מְקוֹם הָאִשָּׁה הַמַּכְנִסֶּת הַחֲמִיּוֹק נוֹהֲגַת לְלִבְשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ, שְׂנֵה עַקֵּר מַצּוֹתָה: **(ד)** וְאָבִי הֵבֵן. וְאָמוֹ: **(ה)** אֵין מַחְלִיפִין. וְאֶפְלוּ הַשְּׁלִית. וְלַעֲנִין גִּלּוּחַ ^(ז) אִם מִתֵּר לְבַעַל בְּרִית וְכִהְיָ מִחְלִיפִין. וְאֶפְלוּ תַּשְׁעָה: **(ו)** כִּי אִם הַתְּנַתְּ לְכַד. שְׂאִינוּ לּוֹבֵשׁ אֵלֹא מִפְּנֵי הַזֵּעָה, וּמִשְׁעָם זֶה מִתֵּר לְהַחֲלִיף גַם הַפְּזוּמָקְאוֹת, וְזֶה מִתֵּר אֶפְלוּ בַּשֶּׁבֶת שִׁחַל בּוֹ תַּשְׁעָה בָּאָב. וּבִקְהֵלָה קִדִּישָׁא וִילְנָא נוֹהֲגִין עַל פִּי הַגֵּר"א לְלִבְשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ, וְיֵשׁ מִשְׁנִים בְּגַד אֶחָד, וְכֵן כְּתֵב ר"י עֲמִדִין כֶּשֶׁם אָבִיו הִנָּהוּ, שְׂצִרִיךְ לְלִבְשׁ בְּגָדֵי שִׁבְתָּ אֶפְלוּ בַּשֶּׁבֶת שִׁחַל בּוֹ תַּשְׁעָה בָּאָב: **(ז)** פְּרֻכָּה. וְהוּא הָדִין ^(ח) מִפּוֹת וּמִכְסָאוֹת: **(ח)** מִתֵּר לְלִבְשׁ וְכו'. וְאָף ^(ט) אָבִי הַחֲתָן וְהַכֹּהֵל לּוֹבְשִׁין בְּגַד עֲלִיּוֹן שֶׁל שִׁבְתָּ לְכַבּוֹד חֲתָן וְכֹלָה: **(ט)** בְּגָדֵי שִׁבְתָּ. וּמִכַּל מְקוֹם ^(י) בְּגָדִים חֲדָשִׁים אָסוּר: **(י)** בַּשֶּׁבֶת שֶׁל חֲזוֹן. וְאֶפְלוּ ^(י) חָל תַּשְׁעָה בָּאָב בַּשֶּׁבֶת, אָבֵל לְאָבִי הַחֲתָן אֵין לְהַתִּיר בְּאֶפֶן זֶה לְלִבְשׁ שׁוּם בְּגַד שֶׁל שִׁבְתָּ: **ב** **(יא)** מִמַּעֲטִים בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן. יֵשׁ מִן ^(יב) הַפּוֹסְקִים דְּסִבִּירָא לְהוּי דְּהִינוּ שֶׁלֹּא יִשָּׂא מִשָּׁא וּמִתֵּן שֶׁל שְׂמֻחָה, כְּגוֹן ^(יג) לְקִנוֹת כָּלִי כֶּסֶף אוּ צְרִיכָה חֶפֶה וּכְדוּמָה אָבֵל סֵתֵם מִשָּׁא וּמִתֵּן אֵין צְרִיךְ לְמַעַט כָּלִי, וְיֵשׁ דְּסִבִּירָא לְהוּי דְּכָל מִשָּׁא וּמִתֵּן צְרִיךְ לְמַעַט בַּעַת הַזֹּאת ^(יד) וְלֹא יַעֲסֹק אֵלֹא כְּדִי פְּרִנְסָתוֹ, וְכֵן מִשְׁעָם בְּסִימָן תַּקְנֵד סוֹף סַעִיף כִּב דְּצִרִיךְ לְמַעַט כָּל מִשָּׁא וּמִתֵּן. וְנִרְקֵא אִם הוּא יִרִיד, יֵשׁ לִזְמַר דְּהוּי ^(טו) דְּכִר הָאֲבָד, וְשִׂרִי בְּכָל עֵנָן אִם הוּא מוּצָא אֹז בּוּזֵל יוֹתֵר. וּבִזְמָנֹהוּ ^(טז) נִהְגוּ לְהַקֵּל בְּכָל זֶה, מִשׁוּם דְּהָכֵל נִחְשָׁב כַּעַת כְּדִי פְּרִנְסָתוֹ: **(יז)** וּבִבְנִיָּן שֶׁל שְׂמֻחָה. וְהוּא הָדִין כָּל בְּנֵין ^(יח) שְׂאֵין צְרִיךְ לוֹ לְדִירָתוֹ וְרַק שְׂעוּשָׁה כֵּן לְהִירוּחָה בְּעִלְמָא, אָסוּר. ^(יט) וְאִם שֹׂכֵר לְנִכְרִי קִדָּם רֹאשׁ חֲדָשׁ בְּקִבְּלוֹנוֹת, מִתֵּר בְּכָל, וְאֶפְלוּ בַּתַּשְׁעָה בָּאָב עֲצֻמוֹ, דְּנִכְרִי אֲדַעֲתָא דְּנַפְשָׁה עֲבִיד. ^(כ) וְהוּא הָדִין אִם קִצֵּץ עִם הַנִּכְרִי בְּקִבְּלוֹנוֹת לְצִיר בֵּיתוֹ, מִתֵּר לְצִיר מִשְׁעָם זֶה. וּמִכַּל מְקוֹם אִם יִכּוֹל לְפָסְוֹ בְּדָבָר מוּעָט שְׂמֻחָתֵין עַד אַחֵר

שער הציון

^(ד) וּבַחֲשׂוֹכֵת חֲתָם סוֹפֵר חֲלָק אֶרֶץ חַיִּים סִימָן קֹתֵם מִתֵּר לְבַעַל בְּרִית לְסַפֵּר, אָבֵל לֹא לְאָבֵל מִשֶּׁ בְּמִלָּה בְּחוּץ שְׁלִשִּׁים: ^(ה) מִתְּרִי"ל: ^(ו) מִגַּן אֲבָרֵהֶם וְעִטְרָת קִנְיָם: ^(ז) מִגַּן אֲבָרֵהֶם: ^(ח) דְּגוּל מִרְכָּבָה: **ב** ^(ט) עֵין בֵּית יוֹסֵף. וְכִהִי לֹא יִשָּׂא כָלִי, וְעַל זֶה קָאִי הָא דְּקָאֵר מַעֲטִין: ^(י) פֶּרִי מְגִדִּים וּמִי שְׂעוּשָׁא וְנוֹתֵן בְּכָלִים כְּאֵלוֹ אֵינוֹ שְׂרִי רַק לְמַכֵּר לְעַבְדִּים וְשִׁם, וְאָף לְהַפְּרָסוּר אֵינוֹ כְּרָאִי שִׂישָׁא אוֹתוֹן בְּפִרְהִסָּא בְּעִיר, דְּשִׂמְחָה הוּא לְרוּאִים וּפְגוּן אֲמִירוֹם: ^(יב) וְהִנֵּה יֵשׁ מִקוּמוֹת שְׁנֵהֲגוּ שְׂלֹא לִשָּׂא וְלָתֵן כָּלִי בַּעַת הַזֹּאת כְּשׁוֹם מִשָּׁא וּמִתֵּן, וְזוֹ הִיא חֲמִירָא שְׂלֹא מִן הָדִין כָּלִי, בֵּין לְדַעַה רֹאשׁוֹנָה בֵּין לַשְּׁנִיָּה, וְאֶפְשָׁר שְׂעוּשׁ כֵּן מִשׁוּם סִיג וְנִדְרָ, וְלִמְכֹּר הַרוּחָה לְעַסֵּק שֶׁם בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן צְרִיךְ הַתֵּרָה, אָבֵל בְּמִקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְמַעַט כָּל מִשָּׁא וּמִתֵּן, לִזֶּה לֹא מִתְּנִי הַתֵּרָה, כִּיּוֹן דִּישׁ פּוֹסְקִים דְּסִבִּירָא לְהוּי הָכִי כְּכָר קִבְּלוּ אֲבוֹתֵיהֶם כְּדַעַת הַהִיא וּמִגַּן אֲבָרֵהֶם וְשִׂאֵר אֲמִירוֹם: ^(יג) פֶּרִי מְגִדִּים, וְאָף אִם הוּא מִשָּׁא וּמִתֵּן דְּשִׂמְחָה שֶׁ לִזְמַר דְּשִׂרִי בְּנֵה נִשָּׁם: ^(יד) רִשְׁלִי וְכִי"ח וְט"ו וְאֵלֶּיהָ רִבֵּה. וְהִנֵּה מְדַבְּרֵי הַמִּגַּן אֲבָרֵהֶם מִשְׁעָם דָּאךְ עַל פִּי כֵּן בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן שֶׁל שְׂמֻחָה יֵשׁ לְמַעַט, וְכֵן הַעֲתִיק הַחַיִּי אֵדָם, אָבֵל מְדַבְּרֵי הַחַיִּי וְאֵלֶּיהָ רִבֵּה מִשְׁעָם דָּאךְ בְּנֵה מִנְהַגָּה לְהַקֵּל, דְּשִׂמָּא לֹא יִכּוֹל לְהַכִּין אַחֵר כִּד, וְטוֹב לְהַחֲמִיר: ^(יז) מִגַּן אֲבָרֵהֶם בְּשֶׁם הַר"ן: ^(טז) ב"ח וְאֵלֶּיהָ רִבֵּה: ^(טז) מִגַּן אֲבָרֵהֶם וְשִׂאֵר אֲמִירוֹם:

לוח עמוד היומי: יום ד ט תמוז תשסו ♦ יום ה יד סיון תשעא ♦ יום ו טז אייר תשעו ♦ שב"כ ו אייר תשפא ♦ יום א ב אייר תשפז